tmmob
şehir planlama
nimar ve mühendisleri
odası

HABER BÜLTENİ

SAYI:18 15.1.1979

. YEREL YÖNETİMLERDE ÇALIŞAN ŞEHİR PLANCILARININ SAYISININ ARTTIĞI BELİRLENDİ.

1978 yılında şehir Plancılarının iş yerlerine göre dağılımlarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bir araştırma sonuçlarına göre geçtiğimiz yıl yerel yönetimlerde ve taşra il imar müdürlüklerinde çalışanların artış gösterdiği izlendi.

Araştırmada geçen yıla oranla resmi kurumlarda çalışan şehir plancıları sayısında bir artış olduğu belirlenmiştir. Aşağıda Odamıza kayıtlı şehir plancılarının çalışma durumunu 1977 yılı ile karşılaştırarak sunuyoruz.

	1977		1978	
	Sayı	%	Sayı	%
Resmi kurumlarda	123	64.7	162	68.7
Kendi adına özel	22	11.6	23	9.7
Özel firmada	6	3.1	8	3.4
Meslek dışı	11	5.8	23	9.7
Asker	10	5.3	8	3.4
Yurt dışında	18	9.5	12	5.1
TOPLAM	190	100.0	236	100.0

Askerlik görevini yapanlar ve yurt dışında olanların dışında kalan üyelerimizin büyük çoğunluğunun Ankara'da görev yaptıkları ve bu oranın giderek arttıgı da saptandı:

	1977		1978	
	Sayı	%	Sayı	%
Ankara	124	76.5	168	77.7
İstanbul	7	4.3	18	8.3
İzmir	10	6.1	10	4.6
Diğer iller	21	13.0	20	9.[illegible]

Üç büyük kent dışında Samsun ve Antalya'da 4, Erzurum ve Mersin'de 2, Trabzon, Kahramanmaraş, Çanakkale, Diyarbakır, Denizli, Bozüyük, Kırıkkale ve Gebze'de ise 1'er şehir plancısının bulunduğu saptanmıştır.

Şehir planlama diploması olan ve Odamıza kayıt olmasına karşın meslek dışı eylemlerde bulunan 23 kişinin büyük bir bölümünün çeşitli kurumlarda bilgisayar programcılığı yaptıkları belirlenmiştir. Bunların sayısı 7 dir. Bunun dışında 2 kişinin ev hanımı olduğu, yine 2 kişinin de meslek örgütlerinde çalıştıkları belirlenmiştir. Birer kişinin ise otelcilik, ticaret, tercümanlık, şantiyecilik yaptığı, 1 kişinin de bir siyasi örgütte görev aldığı belirlenirken 4 üyemizin hangi işlerle uğraştığı saptanamamıştır.

sahibi ve sorumlu yönetmen: selman ergüden / konur sokak, 4, yenişehir - ankara / 17 52 58 — 17 28 97

Resmi kurumlarda çalışanlar arasında yerel yönetimlerde görev alanların sayısı artarken diğer ilginç bir artış da Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığında izlenmiştir. Resmi kurumlarda çalışanların dağılımı 1977 yılı ile karşılaştırmalı olarak aşağıda verilmiştir.

	1977	1978
Başbakanlık DPT	1	3
Başbakanlık TBTAK	1	1
Başbakanlık Çevre Müsteşarlığı	-	2
İmar ve İskan Bakanlığı.Merkez	30	37
İ.İ.B. Nazım Plan Büroları	19	20
İ.İ.B. İl İmar Müdürlükleri	-	3
Turizm ve Tanıtma Bak. Merkez	4	9
T.T.Bak. Turizm Bankası	20	16
Yerel Yönetim Bakanlığı.Merkez	-	1
Yerel Yönetim Bak. İller Bank.	20	19
Köy İşleri ve Koop.Bak. Merkez	-	9
Kültür Bakanlığı. Merkez	1	5
Bayındırlık Bak. Karayolları.	1	1
Enerji ve Tabii Kay.Bak.D.S.İ.	2	-
Yerel Yönetimler	5	13
Çeşitli Yüksek Okullar	19	23
TOPLAM	123	162

. MİMARLAR ODASINA KAYITLI ŞEHİR PLANCILARININ ŞPMMO'NA DEVREDİLMESİ İÇİN İKİ ODA ARASINDA BİR PROTOKOL İMZALANDI..

Odamız kurulduğundan bu yana Yönetim Kurullarınca önemle ele alınmasına karşın, Oda örgütlenmesi yönünden şehir plancılarının duyarlı oldukları bu sorun yıllardır çözülememiş ve büyük sayıda şehir plancısı Mimarlar Odası üyesi olarak meslek yaşamlarını sürdürmüşlerdi.

ŞPMMO kurulmadan önce ve Danıştay kararı ile yeniden açılınca dek kapalı kaldığı surece 78 şehir plancısı Mimarlar Odasına üye olmuşlardı. Odamız Mart 1972 de yeniden açılınca şehir plancıları bu Odadan ayrılarak ŞPMMO'na kayıt oldular. Bu işlemi günümüze dek gerçekleştirenlerin sayısı 29'u bulmaktadır. Anılan 78 şehir plancısından 14'ü aynı zamanda mimarlık diploması sahibi oldukları için Mimarlar Odasından ayrılma durumunda değildir. Ancak geri kalan 35 şehir plancısı kendilirinden beklenen örgüt bilincini gösterememiştir. Bu kişiler arasında taşra temsilciliği yapmış, yönetim kurullarımızda Oda üyesi olmadan görev almış, sekreter üyelik, TMMOB Yönetim Kurulu ŞPMMO üyeliği yapmış hatta yine Oda üyesi olmadan Genel Kurul Divan Başkanlığı yapmış meslekdaşlarımız vardır.

Sözü edilen 35 meslekdaşımızdan 14'ü Mimarlar Odasından kayıtlarını sildirmeden Odamıza da üye olmuştur.

Mesleki dayanışma ve örgüt gücümüz yönünden önemli olan bu konu TMMOB nin yasa ve yönetmelik hükümlerine ve Yönetim Kurulu kararlarına karşın ilgili iki Oda arasında bir sorun olarak kalmıştı. Nihayet geçen ay içinde imzalanan bir protokol ile bu kişilere son kez çağrıda bulunmak ve olumlu yanıt vermeyenleri Şubat 1979 sonunda ŞPMMO'na devretmek kararına varılmıştır.

. TMMOB 9,10,11 ARALIK 1979 DA YAPILAN I. DEMİRYOLLARI KONGRESİNDEN ÇEKİLDİ.

Düzenleme kurulunda, sunulacak bildirilere sansür koyarak en küçük siyasal içerikli kelimelere bile karşı çıkan diğer düzenleyicilerin anti-demokratik davranışları üzerine TMMOB düzenleme kurulundan çekildi ve sunacağı 5 bildiriyi geri aldı. Ayrıca bir çağrıda bulunarak Kongreye bildiri verecek mühendis ve mimarların da kongreden çekilmeleri istendi.

. ODTÜ ŞEHİR PLANLAMA BÖLÜMÜ YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ İÇİN ŞEHİR PLANCILARINI DA MÜLAKAT SONUCU KABUL ETME KARARI ALDI.

Öğrenciler üzerinde büyük tepki uyandıran bu karar ile ilgili Oda görüşü Bölüme bir mektup ile iletildi. Bu mektup aynen ekte sunulmuştur.

. ŞPMMO BÜTÇE VE MUHASEBE YÖNETMELİĞİ HAZIRLANDI.

9. Genel Kurulun onayına sunulacak olan yönetmelik taslağı ekte sunulmuştur.

. 1978 YILININ HAZİRAN-ARALIK DÖNEMİNDE ŞPMMO'NA KAYIT OLAN YENİ ÜYELERİMİZ.

H.Hürmüz Günvar(242), Köksal Kılıçlı(243), Rauf Aykut(244), Yaşar Oğuz Ergun(245), F.Ömür Kızılgün(246), İlhan Ünlü(247), Şerif Cem Şaşmaz(248), Melih Sevgör(249), Ayşe Sever(250), Semahat Sevinç(251), Nebahat Tokatlı(252), İsmail Hodoğlugil(253), Gülay Güç(254), F.Nil Okman(255), Necdet Varova(256), Ziya Atabek(257), Ayla Damalı(258), Alev Damalı(259), Berna Yücel(261), Edip Tiniş(262).

. TEZ ÖZETİ

"KIYI MEKANININ TANIMI, ÜLKESEL KIYI MEKANININ DÜZENLENMESİ İÇİN BİR YÖNTEM ÖNERİSİ" HAYDAR KARABEY, DOKTORA TEZİ.

Bu çalışmada çevre, "...yaşamın oluşturduğu ilişkiler ortamının tümü" olarak tanımlanmaktadır. Böyle bir tanımla yola çıkan yazar, çevre sorunlarına yapay ve doğal çevrenin fiziksel bozuklukları olarak bakmanın yanlış olacağı savını ileri sürmekte; çevre düzenlemenin temelde ekonomik ve politik bir sorun olduğunu vurgulamaktadır. Doğal ve yapay çevreye yaklaşım bir mekan sorunu olarak ele alınıyor ve bunun ülkesel ölçekte mekan organizasyonu içinde anlamlı olacağı ileri sürülüyor.

Bu çalışmada ülke düzenleme kavramına, DOĞAL BİRİM açısından yaklaşılmakta ve üç tarafı denizle çevrili ülkemizin düzenlenmesine veri oluşturacak önemli doğa ve insan kaynakları ile KIYI MEKANI ele alınmaktadır. Bu mekan kalkınma açısından "öncelikli eylem alanı" olarak önerilmektedir. Ayrıca çevre kirlenmesi, doğal kaynakların tüketimi gibi sorunlar az gelişmişlik çerçevesi içinde kıyı mekanında incelenmektedir.

Birinci kısımda, kıyı mekanının tanım ve sınırlandırılması konusunun doğal coğrafya, ekolojik veriler, sit-peyzaj, yasal ve yönetsel yaklaşımlarda hangi ölçülerle ele alındığı; bu değişik yaklaşımların

verimli yönleri, başarısızlıkları özetlenmektedir. Bu yaklaşımlar içinde ne tür çalışmalar yapılması gerektiği belirtilmektedir.

İkinci kısımda, kıyılardaki insan eylemleri, kullanımlar ve yerleşmeler konusu ele alınmaktadır. Sanayi sektörünün girdi ve çıktılarıyla kıyılarda çok önemli bir konu olarak incelenmesi ve belirli ilkeler doğrultusunda davranılması gerektiği ileri sürülmektedir.

Ülkemizde sanayi ile beraber çok önemli diğer bir eylem alanının turizm olduğu söylenmektedir. Ancak günümüzde turizme büyük bir ayrıcalık verildiği ve bu nedenle her türlü değerin yokedildiği ileri sürülüyor."Turizmin çevre üzerindeki olumsuz etkileri gözönüne alınarak ülke düzenleme bütününde gerçekçi yerini bulması, kendi özelliklerine uygun düzenlemelerle olanaklıdır. Turizm doğanın çekim gücüyle kendi tüketim yapısı arasındaki ikilemin çözümüyle doğru bir temele oturacaktır."

Tüm ilişkiler bütünü içinde kıyı düzenlemesi için ülkesel fiziki plana bağlı olarak, bilimler arası,"aşamalı, esnek, devingen ve yönlendirici" bir planlama önerilmektedir. Bu yöntemin ön koşulları olarak ilgili üst yapı kurumlarında yeniden örgütlenme-sorunların yeniden düzenlenmesi- ve kıyılarla ilgili geniş bir envanterin düzenlenmesi gerekmektedir. Bu veriler ışığında kıyı mekanının belirli ölçütler içinde birimlere ayrılması gerekiyor.

Önerilen yöntem yazarı tarafından, "...özünde sorunu tüm yönleriyle kapsıyan-ülkesel ve bölgesel ölçekte bir hedefleri uygulama matrisinin kurulması ve düzenlenmesinin bu matris üzerinde aşamalı olarak geliştirilmesidir." diye özetleniyor.

Ayrıca, kıyıların fiziksel düzenlenmesi politika ve ilkeleri konusu da çalışma kapsamında bulunmaktadır. Kıyı boyunca ilerleyen ulaşım çizgisi üzerinde yanyana dizilmiş bir sürü birimlerin oluşturduğu çevre düzeni tümüyle yadsınıyor. Kıyıların iç bölgelerle ulaşılabilirliğin yükseltilmesi, kıyının yarattığı çekicilik, artı değer ve yatırımları daha geniş bölgelere yaymak gerektiği söyleniyor; böylece kıyılara ilişkin sözü edilen sorunların çözülme veya artmama şansı çoğalacak ve mekansal eşitsizlikler de önlenmiş olacaktır. Bu politika ve ilkelerin öngördüğü kıyı düzenlemesinde gelişmelerin kıyılara dik bir biçimde olması gerekiyor, yazarın deyimiyle "kıyı mekanını derinlemesine duzenleme politikası."

Kıyılar özelinde irdelenen olgular ve yöntem önerisi için kaçınılmaz koşul olarak, "temel sorun, ekonomik-toplumsal-politik sürecin özdinamiğini oluşturan ideolojinin bu üst yapıyı gereğinde yeniden örgütliyerek ona işlerlik kazandıracak dönüşümleri yapmasıdır."

. KÜLTÜR BAKANLIĞI 1978 KAZI SONUÇLARI SİMPOZYUMU DÜZENLİYOR.

Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü 15-18 Ocak 1979 da Türk Tarih Kurumunda yapılacak simpozyumda özellikle ilginç görsel elemanlar sergileyecek.

. SPMMO DANIŞMA KURULU TOPLANTISI 28 OCAK 1979 PAZAR GÜNÜ 13.30'da YAPILACAKTIR. ILGILI TÜM ÜYELERIMIZIN KATILMALARI UMUDUYLA DUYURULUR.

• 29. DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ NEDENİYLE DÜZENLENEN FAALİYETLERE KATILMAK ÜZERE 4-11 KASIM TARİHLERİ ARASINDA İSTANBUL'A GELEN POLONYALI BİLİM ADAMI PROF. JERZY KOZLOWSKİ 9 KASIM GÜNÜ İSTANBUL TURİZM PLANLAMA BÜROSUNDA YAPILAN TOPLANTIYA KATILDI.

Toplantı zamanın darlığı yüzünden genellikle Prof. Kozlowski'nin sorulara yanıtlar vermesi şeklinde geçmiştir. Üyelerimiz Tavit Köletavitoğlu ve Necdet Özelgün'ün tuttuğu toplantı notlarının derlemesi aşağıdadır:

İstanbul Turizm Planlama Bürosu çalışmalarının kısaca tanıtılması ile başlayan toplantı, genel planlama ve turizm planlaması konularında soru ve yanıtlar ile karşılıklı tartışma ve bilgilenme biçiminde sürdürüldü.

SORU: 1 Polonya'da mekan düzenlemelerinin beş ayrı düzeyde ele alındığını, her düzeyde belirli yatay ihtisaslaşmalar olduğunu biliyoruz. İhtisaslaşmaya karar vermedeki ölçütler nelerdir ve nasıl saptanmışlardır?

YANIT: 1 "Polonya'daki mekan planlamasının genel yapısı, ölçek sırası ile şöyle özetlenebilir:

1) Ulusal düzeydeki plan, 2) Büyük bölge(macro region) planları, 3) Voyvodalık planları, 4) Kentsel kümelenme(agglomeration) ve kent planları, 5) Komün(commüne) planları.

Ulusal fiziki plan, çeşitli işlevlerin hangi düzey ve hangi mekanlarda yer alacağını belirler ve bunu yaparken ihtisaslaşma politikası ve onun ölçütleri ile hareket eder. Arazi kullanmayı belirleyen başlıca işlevler sanayi, tarım, konut ve ormanlar ile diğer dinlence alanlarını da içeren turizmdir.

Basit bir anlatımla, Polonya'daki ulusal düzeyde mevcut ve öneri kentsel yerleşme deseninin merkez yerleşmeler(node) ve şeritlerden (band) oluştuğunu söyliyebiliriz. Şeritleri, merkez yerleşmeler arasında mevcut ve olası altyapı öğelerinin(ulaşım, enerji, haberleşme v.b.) yer aldığı akslar belirler. Bu da kentsel gelişmenin merkezler ve/veya şeritlerde olmasını zorunlu kılar. Kentsel gelişme alanlarının dışındaki alanlarda kentsel olmayan işlevler yer alır; bunların başlıcaları tarım ve turizmdir.

İdeal modeller dışında ve yapılanların akademik birer deneme olmaması için, ülkenin tümünü içeren ve her düzeydeki planlamada işlerliği olan ussal-işlevsel bütüncü bir model geliştirilmiştir. Model içerisinde, mekan düzeylerindeki yatay ihtisaslaşmanın iki temel ölçütü modelin dayandığı kurama ve çevresel özelliklere uygunluktur. Kuramsal modele işlerlik veren çevresel analizlerde ana başlıkları doğal kaynakların, uygulama olanakları ve araçlarının analizi ile ana altyapı deseninin analizi biçiminde ayırmak olanaklıdır.

Çevresel analizlerin verilerine göre modelin işletilmesi başlangıçta ortaya çelişkili durumlar da çıkarmıştır(turistik ya da tarımsal alanlara yoğun sanayi önermeleri gibi.) Küçük ölçekte analizler ve normatif bir yaklaşımla çelişki alanlarında düzeltmeler yapılmaktadır. Tüm ülkede homojen bir sanayileşme önerisinin giderek terkedilmesi gerçekçi bir planlama yaklaşımının gereği idi. Böylelikle, ihtisaslaşmanın esas ölçütünün doğal ve yapay kaynakların uyumlu kullanılması olduğu iyice belirlenmiştir.

Genelde tanımlanan model çerçevesi içinde plancıların temel stratejik amaçları çok önemlidir. Tam istihdam sağlanması, yaşam standardının geliştirilmesi ve bunun pahasının sanayiye ödetilmesi, her aile biriminin bir konut sahibi olması v.b. temel stratejik amaçların eyleme konulmasında teknik hesaplamalar, orta ve uzun erekli kestirimler ve diğer operasyonel işlemler devreye girer. Eylem izlenceleri (program) model çıktısının temel stratejik araçlarla tesbit edilmesinden sonra yapılır."

SORU: 2 İhtisaslaşmaya göre temel olarak turizm işlevi yüklenmiş yığılma ya da kentlerde turizmin diğer işlevlerle ilişkileri nasıl düşünülmüştür?

YANIT: 2 "Planlama açısından her işlev ulusal fiziksel planda yerini almıştır. Turistik gelişme için büyük bölge ve voyvodalıklar düzeyinde uygun alanlar belirlenmiştir. Bu alanların kullanılma biçimleri önceden belirlenmiştir ve farklı kullanılmazlar. Belirlenen işlevlerle çelişmeyen işlevler ayrıca değerlendirilip kabul edilebilir. Örneğin ülkenin güney kesimi turizme uygundur. Ancak var olan çelik sanayiinin kaldırılması söz konusu değildir. Burada esas olan onun zararlı etkilerinin en aza indirilmesidir."

SORU: 3 İç ve dış turizm farklılaşması planda nasıl içerilmiştir?

YANIT: 3 "Planlamalarımızda bu yönde bir farklılaşma yoktur. Ancak uygulamada belirli bir farklılaşma söz konusu olabilir. Şöyle ki belirli olan ya da oteller iç veya dış turizme daha dönük olabilir."

SORU: 4 Polonyalıların turistik amaçla yurt dışına çıkmaları nasıl düzenlenmiştir?

YANIT: 4 "Düzenlemeye göre her Polonyalı üç yılda bir kez ve 130 dolar ile yurt dışına çıkabilir. Ancak politikacılar, bilimadamları, araştırmacılar, sporcular ve sanatçılar bu düzenleme dışında kalabilirler.

Yurt dışına çıkma düzenlemelerini gidilecek yere göre ikiye ayırmak yararlı olacaktır. Sosyalist ülkelere gidişlerde çoğunlukla yalnızca huviyet yeterlidir. En çok gidilen ülke Bulgaristan'dır.

Sosyalist olmayan ülkelere gidiş düzenlemesi oldukça farklıdır. Parasal bir kısıtlama olarak Polonya parası (loti) yalnızca tek yönlü değiştirilebilir; loti verilip yabancı para alınamaz. Pasaport zorunludur. Çıkabilmek için ya gidilecek yerde birisinden alınan ve gezi harcamalarının karşılanacağını belirten, ya da geziyi yapanın günde altı doları karşılayabileceğini belirten bir belge önkoşul olarak aranır. Kişisel olanların yanında, daha çok kullanılan çıkış biçimi devletin sahibi olduğu seyahat acentalarının düzenlediği gezilere katılmadır. Oldukça uzak yerlere düşük fiyatlarla gidebilme olanağı yarattıkları için, bu gezilere istem çok yüksektir."

SORU: 5 İkinci Dünya Savaşı sonrası Varşova'nın yenilenmesi deneyiminin ana ilkeleri neler olmuştur?

YANIT: 5 "Varşova Savaş ve Nazi işgali nedeniyle % 100'e yakın hasar görmüştür. Öyle ki bir yerleşme olarak Varşova'dan vazgeçilmesi söz konusu edilmiştir. Ancak kenti terkedenlerin geri dönmeleri, onun

yeniden canlandırılmasına neden olmuştur. Bu yönde benimsenen başlıca ilke eski kentin tümüyle yeniden yapımı ve diğer kesimlerde ise ana yollar ile başlıca işlevlerin savaş öncesindeki durumlarının korunmasıdır. Denilebilir ki kentin pek çok kesiminde işlev ve doku değişmeleri büyük ve şiddetli olmamıştır. 19. Yüzyıl sonlarında Varşova'nın birçok kesimini gerçeğe uygun bir biçimde resimleyen İtalyan ressam Canaletto'nun eserleri ile savaş süresince kentin mimari değerleri üzerinde çalışan "Yeraltı Mimarlık Fakültesi"nin saptamaları kentin yeniden canlandırılmasında temel belge ve verileri oluşturmuştur."

SORU: 6 Eski Saraylar şimdi ne şekilde değerlendiriliyor?

YANIT: 6 "Eski Polonya Sarayları şimdi üç amaçla kullanılıyorlar:
1) Yalnızca eski işlevini temsil amacıyla,
2) Yeni birtakım işlevler(bilimsel, yönetsel, askeri, kulturel v.b.) yüklenerek kullanma-temsil ortak amacıyla, ve
3) Müze ve sergi salonu olmak gibi işlevlerle eğitim-temsil ortak amacıyla.

Hemen tüm saraylar yakın çevreleri ile ele alınmış ve restore edilmiştir, fiziksel durumları açıklanan amaçlara uygun kullanımları için yeterlidir."

SORU: 7 Ülkenizde ikinci konut var mı? Genel konut politikaları içinde bu konu içerilmişmidir? Genel konut politikaları ve üretimi konularında bazı bilgiler verebilirmisiniz?

YANIT: 7 "İkinci konut kullanımı, temel bir varsayım olarak yoktur. Bu yönde tek ayrıcalık, 50-60 m2 kat alanını aşmamaları koşulu ile, yazlık evlere tanınmıştır. Yedi yıl önce alınan bir kararla yazlık evler gelişmesi başlamış ve oldukça hızlanmıştır. Yapı sektörü istemi tam olarak karşılıyamaz durumdadır ve bu nedenle, denetime ilişkin bir yönetmelik gereksinme hâline gelmiştir. Yazlık evlerin tüm konut stoku içersindeki oranını verebilecek durumda değilim. Ancak bu oranın ülke içinde yerel değişiklikler gösterdiği bir gerçektir.

Yazlık evleri Polonyalıların yaşam tarzlarının bir öğesi olarak kabul etmek doğru olur. Tümden ya da bir kesimlerinin turistik amaçlarla, diyelim pansiyon biçiminde, kullanılması söz konusu değildir. Birinci konutlarda kullanım alanı üst sınırı 140 m2 olarak belirlenmiştir. Daha büyük kullanım alanı olan konutlarda, kullanıcı pahasını karşılıyamıyor durumda ise, artık-alanın denitimini devlet üstlenebilir; diyelim, 1-2 kişi geçici ya da devamlı oturabilir. Konut kullanıcı(kiracı ya da sahip) konutunun bir kesimini turistlere kiralamak isterse üst sınır 140 m2 den 220 m2 ye çıkarılabilir. Ancak şu anda bu yönde kullanılan konutların niceliği hakkında sayılar ve oranlar vermem sözkonusu değildir. Ortalama konut kullanım alanının 100-110 m2 civarında olduğunu ve 140 m2 lik konutların meslek yönünden gereksinme duyanlarca(araştırmacı, sanatçı, öğretim görevlisi v.b.) kullanıldığını söyliyebilirim.

Ülkemizde konut açığı büyüktür. Yılda 100.000'e ulaşan toplam konut üretiminin yaklaşık yarısını tek evler, diğer yarısını ise blok apartmanlar oluşturur. Savaş sonrasında tümüyle devlet elinde olan konut üretiminde kullanıcı katılımı giderek artmaktadır. Şu anda kullanıcıların kendi olanakları ve banka desteği ile üretilen tek

konutlar tümü ile özel sahıplidir. Blok apartmanların % 80'i (tüm üretimin % 40'ı) konut kooperatiflerinin denetimindedir. Bunlar kullanıcıya az paralarla çok uzun dönemler için (99 yıl) kiraya verilirler, ya da daha fazla katılma payları alınarak orta dönemde (15-20 yıl) kullanıcıların sahipliğine geçirilirler. Blok apartmanların % 10'u doğrudan devlet elindedir. Bu konutlar çok düşük kiralarla önceden belirlenen ve belirli bir düzeyin altında geliri bulunan ailelerin kullanımına verilirler. Blok apartmanların kalan % 10'luk bölümü rehabilitasyonu yapılacak kent alanlarındaki halkın geçici ya da çoğunlukla, devamlı olarak kullanımına verilmektedir. Hızla büyüyen sahiplilik eğilimine koşut olarak kooperatifler elindeki uzun dönem kiralanan konutlar giderek özel sahipler eline geçmektedir."

SORU: 8 Genel olarak turizm planlaması ve ülkenizdeki deneyimlere ilişkin olarak neler söylenebilir?

YANIT: 8 "Bu konuda ayrıntılı bilgi vermek oldukça güç ve zaman sorunu. Bu nedenle belirli bir genelleme ve basitleştirme ile bazı aktarmalar yapabilirim.

Ortada çözümlenmesi gereken bir planlama konusu var ise, yaklaşımın temel ve genel bir felsefesi olmalıdır. Sistematik bir planlama yaklaşımında amaç tanımı, olanakların analizi, model geliştirilmesi, seçeneklerin üretilmesi ve test edilmesi, seçenekler arasında yeğleme yapılması ve yeğlenen seçeneğin değerlendirilmesi gibi az-çok belirli olan adımlar vardır. Bu adımların sonuncusu ve en önemlisi ise uygulamadır. Uygulamada var olan bir belirsizlik ve tutarsızlık, planlama dinamizminin temel aracı olan baştaki adımlara doğru geribesleme mekanizmasının işleyişini olumsuz hale getirir. İlk adımından beri uygulama geribeslemeleri ile desteklenemiyen bir yaklaşımın gerçek yaşama uyarlanma şansı yoktur.

Turizm gelişim planlarının yapılmasında bazı kullanılabilir yöntemler vardır. Bizce benimsenen bir yaklaşımın başlıca adımları kısaca şöyledir;

- Kaynakların ayrıntılı olarak belirlenmesi.

  Burada doğal kaynaklar, yapay kaynaklar ve insan işgücü unsuru olmak üzere üç türlü kaynak söz konusudur. Bu temel ayırma daha da ayrıntılı hale getirilebilir.

- Alanın turistik potansiyelinin analizi.

  Bu adımda önemli olan amacın iyi belirtilmesi gereğidir. Amaca dönük olarak yapılacak turizm gelişim olanakları analizi niceliksel olmalıdır. Örneğin plaj kapasiteleri(uzunluk, derinlik, nitelik, kullanma standartları, zirve zaman kullanma katsayıları v b. içeriklerde), konaklama kapasiteleri(yerel kullanıcılar, gelip konaklayan ve/veya transit turistler, kültürel ve sportif amaçlar v.b. için) altyapı ögelerinde kapasiteler ve benzeri diğer konularda sayısal bilgiler derlenmelidir.

- Kısa ve uzun erekte istem kestirimlerinin yapılması.

  Böylelikle, mevcut turistik sunu ile kestirilen istemin gereksinmesi arasında bir kıyaslama olanaklı olur. Kıyaslama sonucu ortaya çıkan artık(surplus) ve açıklar(deficit) ussal yaklaşımın temel verisini oluşturur.

- Kaynakların kapasitelerinin artırılması olanaklarının araştırılması.

Bu adım ile doğal ya da yapay kaynaklarda aşılamayacak üst sınırlar belirlenebilir. Bu da ayrı ayrı bölgelerde ve değişik kaynaklar için eşikleri ortaya çıkarır. Eşikleri yaklaşık doyum(saturation) noktaları olarak kabul edebiliriz. Öyle ki bu noktadan sonra büyüme ve artışlar hem kenarsal(marginal) hem de çok pahalı olup, ussal değildir.

- Seçeneklerin belirlenmesi ve birinin yeğlenmesi.

  Planlama seçenekleri, yatay olarak kaynak kullanma kombinasyonları ve dikey olarak da her kaynağın o kombinasyonda kullanılma yoğunluklarının farklılaşması ile yaratılır. Kuramsal olarak, kaynakların kapasitelerinin eşikleri arasındaki en alt düzey, seçeneklerde kaynak kaynak kullanma yoğunluklarının en üst düzeyini belirler. Ancak seçeneklerin yapısal içeriklerinin belirlenen planlama amaçlarına uygunluğu ve yatırım gereksinmeleri göz önünde tutulduğunda bir ya da birkaç kaynağın eşiğinin yukarıya doğru zorlanması zorunlu ya da daha ucuz olabilir. Seçenekler arasında yapılacak yeğlemenin başlıca ölçütü, amaca uygunluk yanında, fayda/paha oranının yüksek olmasıdır. Fayda hesaplamaları uzun erekte ele alınmalıdır. Çünkü, örneğin, konaklama düzeyinin farklılaşmasına göre farklı harcama düzeylerinden turist gelecektir ve bunun faydaya etkisi kısa erekte yeterince belirlenemez.

Açıklanmaya çalışılan benzer bir yaklaşım Polonya'da Tatra Ulusal Parkı ve çevresi için uygulanmış ancak fayda/paha ölçütü göz önünde bulundurulmamıştır. Model, Krakow Üniversitesinde fayda/paha öğesini de içerecek bir biçimde geliştirilmektedir. Kuşkusuz, bu konuda esas olan gelişmiş modelleri değil, sorunlara verilerin elverdiği ölçüde, sistematik bir yöntemle yaklaşılması yolunu benimsemektir."

. KENTLİNİN SAĞLIĞI VE İHTİYAÇLARI AÇISINDAN BÜYÜK İSTANBUL'UN YEŞİL ALAN SORUNLARI ULUSAL SİMPOZYUMU YAPILDI.

İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinin İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesinin de katkısıyla düzenlediği "Kentlinin Sağlığı ve İhtiyaçları Açısından Büyük İstanbul'un Yeşil Alan Sorunları Ulusal Simpozyumu" 22-24 Kasım 1978 tarihleri arasında İstanbul'da toplanmıştır.

Sorunun en geniş çerçevede ortaya konulup toplumsal, ekonomik ve ekolojik boyutlarının en geniş anlamıyla fiziki planlama ve uygulama açısından irdelendiği simpozyuma ilgili-merkezi ve yerel- kamu kuruluşları, akademik kurumlar ve konuya ilgi duyan çok sayıda kişi katılmış, 45 kadar bildiri sunulmuştur.

1973 yılında gene aynı amaçlarla İ.Ü. Oraman Fakültesince düzenlenmiş bilimsel toplantının bir devamı niteliğindeki simpozyumda;

. İstanbul'un yeşil alan potansiyeli ve mevcut yeşil alanları, sorunun önemini belirtmek amacıyla kıyaslanmış, İstanbul ve çevresinde yeşil alanların ihtiyaçları karşılamaktan uzak olduğu, mevcut potansiyelin iyi değerlendirilmediği belirtilerek, yeşil alan standartları Dünyanın ve Türkiye'nin çeşitli yörelerinden verilen örnekler ile karşılaştırılmıştır.

. Sorunun ağırlığının gün geçtikçe artmasında, uygulanan toprak politikasının, kentleşme ve sanayileşme sürecinde halkın zararına işleyen değişimlerin rolü belirtilmiştir.

. Türkiye genelinden başlayıp daha çok İstanbul ve Çevresinin

sorunları üzerinde yoğunlaşan sempozyumda, yeşil alan sorununun büyüklüğünü ortaya koymak için İstanbul'un çeşitli yörelerinden örnekler verilmiştir.

. Halk sağlığı, özellikle ruh sağlığı, açısından konu İstanbul Üniversitesi Tıp Fakülteleri mensuplarınca incelenmiştir.

. Yeşil alan-rekreasyon alanı- gereksinimini karşılamak amacıyla yeşil alanların temin edilmesi kadar korunmasının önemine değinilmiş bu amaçla eğitime ağırlık verilmesi istenmiştir.

. Yeşil alanlar şehircilik yönünden olduğu kadar doğal vejetasyon ve kültur degerleri açısından da ele alınmış, karayolu yeşillendirmelerinin önemi belirtilerek kıyıların yeşillendirilip rekreasyon değerlerinin artırılması önerilmiştir.

. Konuya ilişkin hukuksal ve idari sorunlar, fiziki planlama ve uygulamada karşılaşılan sınırlılıklar ve olanaklar irdelenmiş, ve,

. İstanbul'un yeşil alan sorunlarının kısa ve uzun erinde çözümü için getirilen öneriler tartışılmıştır.

Fiziki planlamadan somut sonuç alınabilmesi için plancıların bundan böyle yalnız danışman değil emredici olmalarını sağlayacağına söz veren Yerel Yönetim Bakanı Sn. Mahmut Özdemir'in de katıldığı sempozyuma Odamız üyeleri de izleyici ve bildiri sunucu olarak katkıda bulunmuşlardır.

. ARKEOLOGLAR DERNEĞİ VE TÜTED TARAFINDAN DÜZENLENEN "TÜRKİYE ARKEOLOJİSİNİN VE ARKEOLOGLARIN SORUNLARI" KONULU PANEL, 23-24 ARALIK 1978 GÜNLERİNDE İMAR VE İSKAN BAKANLIĞI'NIN TOPLANTI SALONUNDA YAPILDI.

İki gün suren panel'de, birinci gün Arkeologların teknik eleman olma sorunu ile ilgili yapılan girişimler ve sonuçları hakkında bilgi verilip, genelde tüm çalışanların grevli, toplu sözleşmeli sendika haklarının alınmasının zorunlu bir mücadele olduğu vurgulandı.

Öğleden sonra yapılan oturumlarda Arkeoloji konusunda eğitim veren Üniversitelerin eğitim sorunlarına değinildi. Genelde eğitimin, üniversite sonrası çalışmalarında teori ve pratik bütünlüğünü sağlamak açısından yetersiz olduğu belirtilerek, yabancı dil ve kaynaklar ve yayın sorunu üzerinde duruldu. Ayrıca meslek uygulamasının etkinliğinin artırılması ve denetiminin sağlanmasının gereği vurgulandı. Birinci gün Arkeoloji konusunda yeni teknolojik araçların Batı Almanya'da uygulaması içerilen film gösterisi ile bitirildi.

İkinci gün, tarihsel çevrede çeşitli ölçeklerde yapılan fiziksel planlama çalışmalarına örnekler verildi. ODTÜ Şehir Planlama Bölümü Öğretim üyesi Gönül Tankut Antalya kentsel sit içindeki planlama deneyimini, Remin Biler ise panelde bu konuda yapılan planlama çalışmalarını aktardı. Sonuçta fiziksel planlama ve tarihsel çevre korumasının zorunlu olarak birlikte düşünülmesinin gereği belirtildi. Daha sonra yapılan oturumlarda Arkeolojik alanlarda yerli ve yabancı kazı heyetlerince yapılan bilimsel kazılar ve ilgili sorunları tartışılıp, yabancı kazıların ülke yararları açısından eleştirisi yapıldı. Ayrıca Müzecilik konusunda sergileme, yönetim ve çalışma koşullarının yetersiz olduğu belirtildi. "Eski Eserlerle İlgili Kurumların Örgütlenmesi" konusundaki günün son oturumunda DPT uzmanlarından Tevfik Çavdar söz aldı ve eski eserlerin ve eski eser alanlarının

salt sanat ve estetik açısından sergilenmesinin değil, toplum yararına kullanılıp işlev verilmesinin zorunlu olduğunu vurguluyarak örgütlenmenin bu temel amaca uygun yapılmasını istedi. İkinci gün Kore'de yapılan bir tumulus kazısı ile ilgili film gösterisiyle son buldu.

Panel, özellikle, Arkeologlar Derneğinin, arkeoloji ve arkeologların sorunlarını ilk kez bu biçimde dile getirmesi açısından önemli idi.

EK:1

ODTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ BAŞKANLIĞINA

Bölümünüz ülkemizde kent planlama eğitiminin yapıldığı lisans düzeyinde tek, yüksek lisans düzeyinde de en eski ve etkin eğitim kurumudur. Odamız üyeleri de ağırlıkla bölümünüz mezunlarından oluşmaktadır. Odamız çalışma programında bu yıl da önemle yer alan bir konu, ülkemizdeki eğitim sorunlarını, eğitim kurumlarını ve ağırlıkla ODTÜ ile yakın ilişkide bulunmak ve meslek yaşamı ile eğitim yaşamı arasında sıkı bir bağ oluşturabilmektir.

Bu nedenle yaz aylarında Bölümünüzce düzenlenen eğitim seminerine de katılmış ve görüşlerimizi aktarmıştık. Eğitim Seminerinde yapılan değerlendirmede, genelde, ODTÜ'ndeki planlama eğitimi, akademik düzeyde kaldığı ve somut uygulama platformuna indirgenemediği nedeniyle sağlıksız olarak nitelenmiş ve bu olguda hem öğretim görevlileri hem de öğrenciler özellikle hevessiz oldukları belirlenerek özürlü görülmüştü. Böyle bir seminerin düzenlenmesi olumlu karşılanmış ve bu seminerin yıllardır eğitim programının yeniden düzenlenmesi için sürdürülen kısır çabaların aşılması için bir ileri adım olduğu umudu belirtilmişti.

Ancak zaman içinde bu seminerin değerlendirilmediği, öğretim görevlilerinin savundukları ilerici görüşleri hayata geçirme çabasında olmadıkları izlenmiştir. Hatta eğitim programının tümden ele alınarak sorunların üzerine gidileceği yerde parçacı ve akılcı olmayan bir takım önlemler ile yaklaşan bazı kriz dönemleri atlatma çabalarına gidildiği de üzüntü ile izlenmiştir.

Bu duruma somut bir örnek de yönetmeliklerin şimdiye dek işletilmeyen bir maddesinin gündeme getirilerek, yüksek lisans eğitimi için başvuruda bulunan Şehir Planlama Bölümü mezunlarının yapılacak bir sözlü sınav ile eleme sonucu bu hakkı elde etmeleri yönündeki karardır.

Oda olarak konuya bakış açımız Bölümünüz eğitimindeki genel sorunlardan kaynaklanmaktadır. ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde eğitim sağlıksızdır, ancak yüksek lisans eğitimi özellikle sağlıksızdır.

Yüksek lisans düzeyinde verilen bir eğitimden beklenen en önemli özellik, <u>uzmanlaşma</u>, yeterli bir biçimde Bölümünüz yüksek lisans programınca <u>içerilmemekte</u>, hatta beklenen düzeyde amaçlanmadığı kaygısına bile varılmaktadır.

Programınızdaki seçmeli derslerin, zorunlu derslerden daha çok sayıda olması ilk anda yukarıdaki savı çürütüyor gibi görünüyorsa da, bu derslerin içeriği ve çeşitliliği öğrenciyi bir konuda uzmanlaşmaya yöneltecek nitelikte değildir. Ayrıca bu derslerin seçmeli

olması da kağıt üzerinde kalan bir durumdur. Genellikle her dönem öğrencinin alması gereken ders sayısında seçmeli ders olduğu için bu dersler "zorunlu-seçmeli" olmaktadır.

Bölümünüzde yapılan yüksek lisans eğitiminin yine Bölümünüzde lisans eğitimi yapan kişilere çok sınırlı bir katkısı olduğu saptaması kuşkusuz Bölümde görevli tüm öğretim görevlilerince de bilinen bir gerçektir. Bu olgunun yalnız program değişikliği ile, kağıt üzerinde çözümlenemiyeceği ve bunun bir kadro sorunu olduğu da tarafımızca bilinmektedir. Ancak, sizlere bu olgunun bilincinde olan kişiler olarak, bu sorunun üzerine gitmek görevi düşmektedir.

Geçtiğimiz yıllar boyunca yüksek lisans için başvuran öğrenci sayısının kısıtlı olması nedeni ile konuya çözüm geliştirmeyen bölüm, önümüzdeki yıl için önlem alma çabasına girmektedir.

Ancak beklenen, bu sorunun çözümü için elverişli bir ortam olacak bu kriz döneminden kaçmamak fakat bundan yararlanarak tüm eğitim sorunu içinde yüksek lisans programını da yeniden düzenlemeye çalışmaktır.

Planlama eğitimi lisans ve yüksek lisans düzeylerinde işlerlik kazandıktan sonra yüksek lisans eğitimi için belirli bir çerçeve çizilerek programa devam edecek öğrenci sayısı saptanabilir ve bu uygulama ancak o zaman anlamlı olur.

Üyelerimizin meslek yaşamlarında da bilgi ve becerilerini artırmak Odamızın en önemli görevlerindendir. Bu yüzden; Odamız dışında yayınlanan bazı yayınlardan üyelerimizi yararlandırmak, araştırmalar yaparak üyelerimizi bilgilendirmek, çeşitli toplantılar düzenlemek ve düzenlenen diğer toplantılar için çağrıda bulunmak ve tüm eylemlerde en üst düzeyde aktif katılımı sağlamak gibi çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Üyelerin meslek yaşamları boyunca bilgi düzeylerini artırmanın en önemli bir başka yolu da yüksek lisans düzeyinde anlamlı bir uzmanlık eğitimi olanağının varlığıdır.

İşte bu nedenle, Bölümünüzce sağlanabileceğini umduğumuz başarılı bir yüksek lisans eğitim programının hazırlanmasını umuyor ve talep ediyoruz. Anılan program ve sorunlar ele alınmadan öğrenci sayısını kısıtlayıcı bir uygulamanın doğru ve hakça olmayacağı kanısındayız.

EK: 2

TMMOB ŞEHİR PLANLAMA MİMAR VE MÜHENDİSLERİ ODASI

BÜTÇE VE MUHASEBE YÖNETMELİĞİ

BÖLÜM I

Genel Hükümler:

Madde 1- Şehir Planlama Mimar ve Mühendisleri Odasının muhasebe işleri ile bütçe düzenleme ve uygulama işleri bu yönetmelik uyarınca yürütülür.

Madde 2- Şehir Planlama Mimar ve Mühendisleri Odasının yürürlükteki yasa ve yönetmelikler gereğince tüm gelir ve giderleri Odanın merkez muhasebesinde toplanır ve işlenir. Şube ve temsilcilikler bütçeleri uyarınca harcama yapmak ve bu ilke uyarınca hesaplarını düzenlemek zorundadırlar.

Madde 3- Bütçe dönemi 1 Ocakta başlar, 31 Aralıkta sona erer.

Madde 4- Bu yönetmelik uyarınca yapılacak muhasebe işleri genel sekreter ve sayman üyenin denetimi ile muhasebeci tarafından, yoksa genel sekreter ya da sayman üye tarafından yürütülür.

BÖLÜM II

Bütçe düzenleme ve uygulama ilkeleri:

Madde 5- Bütçe tasarısı bir yıl önce gerçekleşen gelir ve giderler ile o yıl için yapılması öngörülen hizmetler gözönüne alınarak tahmini gelir ve gider saptamak yoluyla (varsa Şube Yönetim Kurulları ile gerekli eşgüdüm sağlanarak) Oda Yönetim Kurulu tarafından Ocak ayı sonuna kadar hazırlanır. Hazırlanan bütçe tasarısı, mali rapor tasarısı olarak diğer konularıda kapsayacak şekilde, Oda Genel Kuruluna sunulur ve onayı sonucu 1 Ocak tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

Bütçenin yürürlük tarihi ile Oda Genel Kurulunun onay tarihi arasındaki devrede yeni yıl bütçesinden, Oda

Yönetim Kurulu normal ve gerekli harcamaları karşılamak amacı ile her ay bütçesinin 1/12 si oranında harcama yapabilir. Herhangi bir orana bağlı kalmaksızın gelirleri toplar.

Madde 6-

a) Oda bütçesinin Şube ve Temsilcilik giderleri bölümüne her Şube için konulan gider ayırımı temel alınarak, Şubelerin gider bütçeleri 9. maddede belirtilen bölüm ve maddelerden gerekli olanlar temel alınarak düzenlenir ve Oda bütçesinin eki olarak Oda Genel Kurulunun onayına sunulur. Şube Yönetim Kurulları her yılın Aralık ayının 25. gününe kadar gider bütçesi tasarılarını hazırlayarak Oda Yönetim Kurullarına gönderirler. Şube gider bütçesi tasarısı zamanında iletilmezse Oda Yönetim Kurulu tarafından Şube adına düzenlenir.

b) Temsilciliklerin giderleri için toplam olarak Oda bütçesine ödenek koyulur.

Madde 7- Bütçe aşağıdaki bölümleri içerir:

Bütçe gerekçe raporu
Gelirler
Giderler
Kadro çizelgeleri

Madde 8- Oda gelirleri aşağıdaki fasıl ve maddelerden oluşur.

FASIL 1- **Ana gelirler**

1) Üye kayıt ücretleri 2) Üye yıllık ödentileri
3) Kimlik kartı ücretleri 4) İlan gelirleri (dergi dışında)
5) Alınan faizler

FASIL 2- İkinci gelirler

1) Hükümet ve TMMOB den yardımlar 2) Diğer kuruluş ve kişilerden yardımlar 3) Çeşitli hizmet karşılığı alınan ücretler ve gelirler 4) Kitap, broşür, v.b. yayın satış gelirleri 5) Yarışma ve jüri % 5 leri 6) Para cezaları
7) Proje, tescil, vize, belge, bilirkişilik, v.b. gelirler
8) Büro tescil belgesi gelirleri

FASIL 3- Teknik Kongre sergi, konferans v.b. gelirler

1) Yardımlar 2) Bilet satışları 3) Toplantıya katılma ücretleri 4) Sergi gelirleri

FASIL 4- Yayın gelirleri

1) Satış gelirleri 2) İlan gelirleri

FASIL 5- Diğer gelirler

Madde 9- Oda giderleri aşağıdaki fasıl ve maddelerden oluşur.

FASIL 1- Personel giderleri

1) Huzur hakları 2) Büro personeli ücretleri 3) Büro personeli fazla mesaileri, sosyal yerdımları, çocuk zamları, ikramiyeler 4) SSK primleri Oda payları 5) Yolluklar 6) Kıdem tazminatları 7) Danışma ücretleri

FASIL 2- Büro giderleri

1) Kırtasiye ve basılı evrak 2) damga pulu 3) P.T.T. giderleri 4) Aydınlatma, gaz, su, ısıtma 5) Temsil ve ağırlama 6) Kira 7) Taşıma 8) Onarım ve malzeme 9) Demirbaş

FASIL 3- Çeşitli giderler

1) Harç, noter ve mahkeme giderleri 2) Üye ve kişilere yardım 3) İlan giderleri 4) Kitap satınalma giderleri 5) Ulusal ve uluslararası derneklere katılma giderleri 6) Banka giderleri 7) Odalararası giderler 8) Bilirkişilik giderleri 9) Ceza giderleri 10) Şube ve temsilciliklere yardım 11) Uluslar arası yurt dışı toplantılara katılım giderleri 12) Uluslar arası yurt içi toplantılara katılım giderleri

FASIL 4- Yayın giderleri

1) Yayın kurulu huzur hakları 2) Yazar ücretleri 3) Yayın basım giderleri 4) Dergi yollama giderleri 5) Yayın personeli ücretleri 6) Yayın personeli fazla mesai, ikramiye, sosyal yardım giderleri ve SSK primleri Oda payı

FASIL 5- Teknik kongre, sergi, konferans v.b. giderler

1) Toplantı yeri kira v.b. giderler 2) Bildiri ücretleri 3) Görevli ücretleri 4) Düzenleme kurulu huzur hakları 5) Bildiri ve diğer basım ücretleri 6) Ağırlama giderleri 7) P.T.T., kırtasiye giderleri 8) Sergi giderleri

FASIL 6- TMMOB giderleri

1) TMMOB Oda payı 2) TMMOB sosyal yardım payı 3) TMMOB kimlik kartı satın alma

FASIL 7- Şube ve temsilcilik giderleri

FASIL 8- Genel kurul giderleri

FASIL 9- Diğer giderler

Madde 10- Şube giderleri Merkez giderlerinin fasıl ve maddelerine uygun olarak düzenlenir.

Madde 11- Bir fasılın maddeleri arasında ödenek aktarmalarında Oda ve şube Yönetim Kurulları yetkilidir. Fasıllar arasında aktarma yetkisi Oda Genel Kuruluna aittir. Ancak zorunluluk karşısında Merkez ve Şube Yönetim Kurulları aktarılacak fasıl toplamının %20 sini geçmemek üzere fasıllar arasında aktarma yapmaya yetkilidir.

Madde 12- Oda bütçesinin uygulanmasından doğan gelir ve giderlerin lehteki farkı, izleyen yılın bütçesine gelir olarak yazılır.

Madde 13- Çürük alacaklar ve toplanamayan eski yıllara ait üye ödentilerinin tasfiyesi genel kurula aittir.

BÖLÜM III

Muhasebe işleri ile ilgili hükümler:

Madde 14- Oda muhasebesinde esas ve yardımcı defterler olmak üzere iki türlü defter tutulur.

A) Oda Merkezince tutulan esas defterler:

1) Noter onaylı günlük defter 2) Noter onaylı defteri kebir

B) Yardımcı defterler:

1) Kasa 2) Bankalar 3) Çeşitli alacaklılar 4) Çeşitli borçlular 5) Gelirler 6) Giderler 7) Şube ve Temsilcilikler

Madde 15- Oda gereksinmesine göre diğer yardımcı defterler açılabilir.

Madde 16- Çeşitli işlemlerde gerekli sayıda fiş kullanılabilir.

Madde 17- Para alma:
Odaya para alma aşağıdaki biçimde sağlanır:

A) Odanın herhangi bir bankada veya bir kaç bankada açtırdığı cari hesaplara P.T.T. veya bankalar aracılığı ile gönderilen havaleler.

B) P.T.T. veya bankalar aracılığı ile doğrudan Odaya gönderilen havaleler.

C) Odaya elden yatırılan paralar.

Madde 18- 17. maddenin (B) bendinde belirtildiği biçimde, Oda adına gönderilen havaleler Sayman üye ve Genel Sekreter tarafından veya yetkilendirecekleri bir kişi tarafından alınır. Bu işlem için bir makbuz düzenlenir. Düzenlenen makbuzda paranın tutarı, kimden geldiği, hangi amaçla gönderildiği belirtilir.

Madde 19- Alınacak paranın tutarı ne olursa olsun, almak için yetkilendirilen kişi tarafından Genel Sekretere yada Saymana bilgi verilir ve düzenlenen paraya ait makbuz bu iki kişiden birine parafe ettirilir.

Madde 20- Kasada 10.000.-TL den fazla para bulundurulamaz. Fazla olan para bankalardaki cari hesaplardan birine yatırılır.

Madde 21- Her para alımı aynı gün kasaya işlenir.

Madde 22- Harcama:

A) Oda harcamaları bütçe uyarınca ve bu yönetmelik hükümlerine göre Yönetim Kurulunun alacağı kararlara dayanılarak gerçekleştirilir Harcama evrağını ita amiri olarak Sayman ve Sekreter üyeler imzalar.

B) 1000.-TL.ye kadar olan harcamalar Genel Sekreter yetkisindedir. Bu tutarın üstü için ita amirlerinden birinin imzası zorunludur.

C) Yolluk bildirimleri Yönetim Kurulu kararlarına uygunluğu bakımından (B bendindeki koşul saklı kalmak üzere) Genel Sekreterce irdelenir.

Ç) Oda hizmetleri için verilen avansların 30 gün içinde kapatılması gereklidir. Herhangi bir nedenle kullanılmayan avanslar 15 gün içinde odaya geri verilir.

Madde 23- Her türlü parasal işlem bir belgeye dayalı olarak gerçekleştirilir. Belgesiz ödeme yapılmaz, ancak belge alınmacak hallerde, harcamayı yapan dökümlü bir harcama göstergesi düzenler (Pul harcamaları, şehir içi yol harcamaları v.b.) Yaptığı iş veya hizmet karşılığı fatura vermesi usulden olmayan kimseler bulunduğu zaman bunlara Oda'nın "Ödeme Makbuzu" imza ettirilir.

Madde 24- Muhasebeci (yoksa genel sekreter) her ayın 20 sine kadar bir önceki ayın geçici gelir gider durumunu düzenler ve Yönetim Kurulunun onayına sunar.

Madde 25- Her üç ayda bir, gelir gider hesaplarını bütçedeki ödenekler ile kıyaslayarak bir çizelge hazırlanır. Muhasebeci, Genel Sekreter ve Sayman üyenin imzaları ile Denetleme Kuruluna sunulur. Denetleme Kurulu bu çizelgeleri onaylarsa bunu aynı kağitta imzalayarak belirtir.

Madde 26- Her yıl Aralık ayının sonunda hesaplar incelenir, demirbaşlar sayılır, kayıtlara uygunluğu sağlanır. Zorunlu olanların dışında tüm avanslar kapatılır. Bunlardan başka kapatılması gereken hesaplar kapatılır. Bu işlemlerden sonra kesin gelir gider çizelgesi, kıyaslama çizelgesi ve bilanço çıkarılır. Yönetim Kurulunun onayından sonra Denetleme Kuruluna sunulur. Denetleme Kurulu raporu ile birlikte Genel Kurulda değerlendirilir.

Madde 27- Bu yönetmeliğin uygulanmasından Sayman üye sorumludur.

Madde 28- Bu yönetmelik .... tarihinden itibaren yürürlüğe girer.